

Briselē, 27.11.2013.
COM(2013) 831 final

2013/0411 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS,

**ar ko Polijai atļauj ieviest pasākumus, atkāpjoties no 26. panta 1. punkta
a) apakšpunkta un 168. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības
nodokļa sistēmu**

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Saskaņā ar 395. panta 1. punktu 2006. gada 28. novembra Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar vienprātīgu lēmumu var atļaut jebkurai dalībvalstij piemērot īpašus pasākumus, atkāpjoties no minētās direktīvas, nolūkā vienkāršot nodokļa iekasēšanas procedūru vai novērst noteiktu veidu nodokļa nemaksāšanu vai izvairīšanos no nodokļa maksāšanas.

Komisijai adresētā vēstulē, kas reģistrēta 2013. gada 18. jūnijā, Polija pieprasīja atļauju piemērot pasākumus, atkāpjoties no Direktīvas 2006/112/EK 26. panta 1. punkta a) apakšpunkta un 168. panta, lai ierobežotu līdz 50 % atskaitīšanas tiesības attiecībā uz noteikta veida mehānisko transportlīdzekļu un ar tiem saistīto preču un pakalpojumu pirkšanu, īri vai nomu, ja tos izmanto ne tikai saimnieciskajai darbībai, un tādu preču un pakalpojumu pirkšanu, kas saistīti ar šiem transportlīdzekļiem, tostarp degvielas pirkšanu.

Saskaņā ar Direktīvas 2006/112/EK 395. panta 2. punktu Komisija ar 2013. gada 10. oktobra vēstuli informēja pārējās dalībvalstis par Polijas pieprasījumu. Komisija ar 2013. gada 14. oktobra vēstuli paziņoja Polijai, ka tās rīcībā ir visa informācija, kas vajadzīga pieprasījuma izvērtēšanai.

Vispārīgais konteksts

Direktīvas 2006/112/EK 168. pantā noteikts, ka nodokļa maksātājam ir tiesības atskaitīt PVN, kas samaksāts par pirkumiem, kuri veikti saistībā ar viņa darījumiem, par ko uzliek nodokli. Minētās direktīvas 26. panta 1. punkta a) apakšpunktā noteikts, ka preču, kas ir saimnieciskās darbības aktīvu daļa, lietošanu vajadzībām, kas nav saistītas ar saimniecisko darbību, uzskata par pakalpojumu sniegšanu par atlīdzību, ja PVN par šīm precēm ir bijis atskaitāms.

Mehānisko transportlīdzekļu gadījumā šo sistēmu piemērot var būt sarežģīti vairāku iemeslu dēļ, jo īpaši tādēļ, ka ir grūti skaidri nodalīt izmantošanu saimnieciskajai darbībai un izmantošanu vajadzībām, kas nav saistītas ar saimniecisko darbību. Ja tiek veikta attiecīga uzskaitē, tās uzturēšana un kontrole ir papildu apgrūtinājums gan uzņēmumiem, gan pārvaldes iestādēm. Attiecīgo transportlīdzekļu lielais daudzums nozīmē, ka pat nelieli atsevišķi nodokļa nemaksāšanas gadījumi kopumā var veidot ievērojamas summas.

Kā alternatīvu direktīvā noteiktajai sistēmai Polija lūdza atļaut tai ieviest sākotnējā atskaitījuma ierobežojumu noteiktas procentuālās daļas apmērā un savukārt atbrīvot uzņēmumus no pienākuma veikt PVN uzskaiti privātas izmantošanas gadījumā. Šā pasākuma priekšrocība ir sistēmas vienkāršošana visām iesaistītajām personām, vienlaikus nodrošinot, ka tiek iekasēta nodokļa procentuālā daļa, kas citādi varētu netikt samaksāta.

Tiek lūgts ierobežojums 50 % apmērā. To pamato Polijas veiktais novērtējums, un atbilstīgi priekšlikuma noteikumiem ierobežojums tiktu pārskatīts pēc Polijas pieprasījuma piešķirt turpmāku pagarinājumu, kas pārsniedz 2016. gada termiņu.

Polijai pašlaik ir atļauts, pamatojoties uz Padomes Īstenošanas lēmumu 2010/581/ES¹, līdz 60 % ierobežot tiesības atskaitīt PVN par noteiktu mehānisko transportlīdzekļu, izņemot

¹ Padomes 2010. gada 27. septembra Īstenošanas lēmums, ar ko Polijas Republikai atļauj ieviest īpašu pasākumu, atkāpjoties no 26. panta 1. punkta a) apakšpunkta un 168. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu, OV L 256, 30.9.2010., 24. lpp.

pasāžieru automobiļu, pirkšanu, iegādi Kopienas iekšienē, importu, nomu vai īri, nepārsniedzot PLN 6000. Šis lēmums zaudē spēku 2013. gada 31. decembrī.

Jauno atskaitīšanas tiesību ierobežojumu piemēros no 2014. gada 1. janvāra mehāniskajiem transportlīdzekļiem, kurus nodokļu maksātājs izmanto ne tikai saimnieciskajai darbībai. Tomēr uz dažiem mehānisko transportlīdzekļu veidiem šis ierobežojums neattieksies, un tādēļ uz tiem attieksies parastie noteikumi, proti, no ierobežojuma darbības jomas tiks izslēgti visi transportlīdzekļi ar vairāk nekā deviņām sēdvietām (ieskaitot vadītāja vietu) un transportlīdzekļi, kuru kopējā maksimālā masa pārsniedz 3500 kilogramus. Tādējādi ierobežojuma piemērošanas jomā iekļauti galvenokārt pasažieru vieglie automobiļi, autofurgoni, pikapi un motocikli.

Šis ierobežojums attiecas arī uz PVN, kas samaksāts par izdevumiem, tai skaitā degvielas iegādi, kas attiecas uz mehāniskajiem transportlīdzekļiem, uz kuriem attiecas šis īpašais pasākums, ar noteikumu, ka izdevumi ir saistīti ne tikai ar nodokļa maksātāju saimniecisko darbību, kā, piemēram, gadījumā ar taksometru skaitītāju uzstādīšanu.

Lai varētu izvērtēt, vai īpašais pasākums ir lietderīgs un efektīvs, parasti atkāpes piešķir uz noteiktu laiku. Tāpēc atkāpes pagarinājumam būtu jābūt ar noteiktu beigu termiņu, lai varētu novērtēt, vai joprojām ir situācija, kura bija par pamatu atkāpei. Polija lūdza atļaut piemērot īpašo pasākumu, uz kuru attiecas minētais priekšlikums, līdz 2018. gada 31. decembrim.

Piešķirt atkāpes pasākumu uz trīs gadu laikposmu ir ierasta prakse līdzīgos gadījumos (sk., piemēram, Padomes Īstenošanas lēmumus 2012/232/ES² un 2013/191/ES³). Tāpēc tiek ierosināts noteikt šā lēmuma piemērošanas termiņu līdz 2016. gada beigām un paredzēt, ka Polijai gadījumā, ja tā plāno pieprasīt termiņa pagarinājumu pēc šā datuma, līdz 2016. gada 1. aprīlim jāiesniedz ziņojums, kurā ietverts piemērotā procentuālā ierobežojuma pārskats.

Spēkā esošie noteikumi priekšlikuma jomā

Direktīvas 2006/112/EK 176. pantā noteikts, ka Padome lemj, uz kuriem izdevumiem neattiecas PVN atskaitīšana. Līdz tam dalībvalstīm atļauts saglabāt visus izņēmumus, kas bija spēkā 1979. gada 1. janvārī. Tādējādi ir vairāki "nogaidoši" noteikumi, ar ko ierobežo tiesības atskaitīt nodokļus attiecībā uz mehāniskajiem transportlīdzekļiem.

Komisija 2004. gadā iesniedza priekšlikumu *inter alia* izveidot noteikumus par to, uz kuriem izdevumu veidiem var attiecināt atskaitīšanas tiesību ierobežojumu (COM(2004) 728, galīgā redakcija⁴). Padome vēl nav panākusi vienošanos par minēto priekšlikumu.

Atbilstība pārējiem ES politikas virzieniem un mērķiem

Neattiecas.

2. APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

Apspriešanās ar ieinteresētajām personām

Neattiecas.

² Padomes 2012. gada 26. aprīļa Īstenošanas lēmums, ar ko Rumānijai atļauj ieviest īpašus pasākumus, atkāpjoties no 26. panta 1. punkta a) apakšpunkta un 168. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu, OV L 117, 1.5.2012., 7. lpp.

³ Padomes 2013. gada 22. aprīļa Īstenošanas lēmums, ar ko Latvijai atļauj ieviest īpašu pasākumu, atkāpjoties no 26. panta 1. punkta a) apakšpunkta, 168. panta un 168.a panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu, OV L 113, 25.4.2013., 11. lpp.

⁴ http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/com/2004/com2004_0728en01.pdf

Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana

Neatkarīgu ekspertu atzinums nebija vajadzīgs.

Ietekmes novērtējums

Priekšlikuma mērķis ir novērst ar PVN saistītu krāpšanu un vienkāršot nodokļa iekasēšanas procedūru, un tādējādi tas, iespējams, pozitīvi ietekmēs uzņēmumus un pārvaldes. Šo risinājumu Polija uzskata par piemērotu pasākumu, un tas ir salīdzināms ar citām atkāpēm, kas ir bijušas spēkā pagātnē vai ir spēkā pašlaik.

3. PRIEKŠLIKUMA JURIDISKIE ASPEKTI

Ierosināto pasākumu kopsavilkums

Šā priekšlikuma mērķis ir atļaut Polijai piemērot pasākumus, atkāpjoties no Direktīvas 2006/112/EK 168. panta, lai ierobežotu nodokļa maksātāja tiesības atskaitīt PVN par izdevumiem, kas saistīti ar noteiktu mehānisko autotransporta līdzekļu iegādi, īri, nomu vai izpirkumnomu, ja šādus transportlīdzekļus izmanto ne tikai saimnieciskās darbības vajadzībām un izdevumi pilnībā neattiecas uz nodokļa maksātāja saimniecisko darbību. Ja piemēro atskaitīšanas tiesību ierobežojumu, tad, atkāpjoties no Direktīvas 2006/112/EK 26. panta 1. punkta a) apakšpunkta, nodokļa maksātāju atbrīvo no pienākuma veikt nodokļa uzskaiti, izmantojot šo transportlīdzekli ar saimniecisko darbību nesaistītām vajadzībām. Pasākums attiecas tikai uz transportlīdzekļiem, kuriem ir konkrēts sēdvietu skaits un konkrēta kopējā masa.

Ierobežojums noteikts kā fiksēta likme 50 % apmērā. Pagarinājuma pieprasījuma gadījumā Polijai jāpārskata šī likme un atkāpes pasākumu nepieciešamība un par to jāziņo. Lēmumu piemēro līdz lēmumā norādītajai dienai vai dienai, kad stāsies spēkā Savienības noteikumi, ar ko regulē atskaitīšanas tiesību ierobežojumus minētajā jomā, atkarībā no tā, kura diena ir agrāk.

Juridiskais pamats

Padomes Direktīvas 2006/112/EK 395. pants.

Subsidiaritātes princips

Priekšlikums ir Eiropas Savienības ekskluzīvā kompetencē. Tāpēc subsidiaritātes principu nepiemēro.

Proporcionalitātes princips

Priekšlikums ir saskaņā ar proporcionalitātes principu, jo šis lēmums attiecas uz atļauju, ko piešķir dalībvalstij pēc tās pieprasījuma, un tas neuzliek nekādus pienākumus.

Tā kā atkāpes piemērošanas joma ir ierobežota, īpašais pasākums ir proporcionāls izvirzītajam mērķim.

Juridisko instrumentu izvēle

Ierosinātais juridiskais instruments: Padomes Īstenošanas lēmums.

Citi instrumenti nebūtu piemēroti turpmāk minētā iemesla dēļ.

Saskaņā ar Padomes Direktīvas 2006/112/EK 395. pantu atkāpe no kopējiem PVN noteikumiem iespējama tikai ar Padomes vienprātīgu lēmumu pēc Komisijas priekšlikuma. Padomes Īstenošanas lēmums ir vispiemērotākais instruments, jo to var adresēt atsevišķai dalībvalstij.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Lēmumam nebūs negatīvas ietekmes uz Eiropas Savienības pašu resursiem, ko veido iekasētais PVN.

5. IZVĒLES ELEMENTI

Priekšlikumā ir iekļauta pārskatīšanas klauzula un turpināmības klauzula.

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS,

ar ko Polijai atļauj ieviest pasākumus, atkāpjoties no 26. panta 1. punkta a) apakšpunkta un 168. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomes 2006. gada 28. novembra Direktīvu 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu⁵ un jo īpaši tās 395. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

- (1) Vēstulē, kas Komisijā reģistrēta 2013. gada 18. jūnijā, Polija lūdza atļauju ieviest īpašus pasākumus attiecībā uz noteiktiem mehāniskajiem autotransporta līdzekļiem un ar tiem saistītiem izdevumiem, atkāpjoties no Direktīvas 2006/112/EK noteikumiem, ar ko regulē nodokļa maksātāja tiesības atskaitīt PVN, kas maksājams par preču un pakalpojumu pirkumiem, un noteikumiem, ar ko pieprasa uzskaitīt nodokli par saimnieciskās darbības aktīviem, kurus izmanto ar saimniecisko darbību nesaistītām vajadzībām.
- (2) Saskaņā ar Direktīvas 2006/112/EK 395. panta 2. punkta otro daļu Komisija 2013. gada 10. oktobra vēstulē informēja pārējās dalībvalstis par Polijas pieprasījumu. Komisija ar 2013. gada 14. oktobra vēstuli paziņoja Polijai, ka tās rīcībā ir visa informācija, kas vajadzīga pieprasījuma izvērtēšanai.
- (3) Direktīvas 2006/112/EK 168. pantā noteiktas nodokļa maksātāja tiesības atskaitīt PVN, kas maksājams par precēm un pakalpojumiem, ko tas saņēmis izmantošanai darījumos, par kuriem uzliek nodokli. Minētās direktīvas 26. panta 1. punkta a) apakšpunktā ietverta prasība uzskaitīt PVN, ja saimnieciskās darbības aktīvus izmanto privātām nodokļa maksātāja vai viņa personāla vajadzībām vai plašākā nozīmē – ar viņa saimniecisko darbību nesaistītām vajadzībām.
- (4) Polijas pieprasītais pasākums ir atkāpe no šiem noteikumiem, lai ierobežotu tiesības atskaitīt PVN attiecībā uz izdevumiem, kas saistīti ar noteiktu mehānisko transportlīdzekļu iegādi, īri, nomu vai izpirkumnomu, un atbrīvotu nodokļa maksātāju no PVN uzskaites par tādu transportlīdzekļu izmantošanu ar saimniecisko darbību nesaistītām vajadzībām, uz kuriem attiecas ierobežojumi.
- (5) Ir sarežģīti precīzi nodalīt mehānisko transportlīdzekļu izmantošanu ar saimniecisko darbību nesaistītām vajadzībām, un pat tad, ja tas ir iespējams, attiecīgā metode bieži vien ir apgrūtināša. Atbilstīgi pieprasītajiem pasākumiem PVN apmērs, ko ir tiesības atskaitīt saistībā ar izdevumiem attiecībā uz mehāniskajiem transportlīdzekļiem, kurus izmanto ne tikai saimnieciskajai darbībai, ņemot vērā dažus izņēmumus, būtu jānosaka

⁵ OV L 347, 11.12.2006., 1. lpp.

kā fiksēta procentu likme. Pamatojoties uz pašlaik pieejamo informāciju, Polijas iestādes uzskata 50 % likmi par pamatotu. Lai novērstu nodokļa dubultu uzlikšanu, vienlaikus būtu jāaptur prasība veikt PVN uzskaiti attiecībā uz mehāniskā transportlīdzekļa izmantošanu ar saimniecisko darbību nesaistītām vajadzībām, ja uz to attiecas minētais ierobežojums. Šos pasākumus var pamatot ar nepieciešamību vienkāršot PVN iekasēšanas procedūru un novērst izvairīšanos no nodokļa maksāšanas ar nepareizu uzskaiti un viltotu nodokļu deklarāciju.

- (6) Atskaitīšanas tiesību ierobežojums saskaņā ar īpašajiem pasākumiem būtu jāpiemēro PVN, kas maksājams par noteiktu mehānisko autotransporta līdzekļu pirkumiem, iegādi Kopienas iekšienē, importēšanu, nomu vai izpirkumnomu un ar to saistītiem izdevumiem, tai skaitā degvielas iegādi.
- (7) Daži mehānisko transportlīdzekļu veidi būtu izslēdzami no īpašo pasākumu darbības jomas, jo, ņemot vērā to specifiku vai saimnieciskās darbības veidu, kurā tos izmanto, minēto transportlīdzekļu izmantojums ar saimniecisko darbību nesaistītām vajadzībām ir uzskatāms par nenozīmīgu. Tādēļ īpašie pasākumi nebūtu jāattiecina uz transportlīdzekļiem ar vairāk nekā deviņām sēdvietām (ieskaitot vadītāja vietu) un transportlīdzekļiem, kuru maksimālā kopējā masa pārsniedz 3500 kilogramus. Turklāt atskaitīšanas tiesību ierobežojums neattiecas uz PVN, ko maksā par jebkuriem izdevumiem, kas pilnībā attiecas uz nodokļa maksātāja saimniecisko darbību.
- (8) Šo atkāpes pasākumu darbības termiņš būtu jāierobežo, lai ļautu novērtēt to efektivitāti un procentuālās likmes piemērotību, jo ierosinātā procentuālā likme pamatojas uz sākotnēju izpēti saistībā ar izmantošanu saimnieciskajai darbībai.
- (9) Ja Polija uzskata, ka ir nepieciešams turpmāks atkāpes pasākumu pagarinājums, kas pārsniedz 2016. gada termiņu, tai kopā ar pagarinājuma pieprasījumu ne vēlāk kā 2016. gada 1. aprīlī būtu jāiesniedz Komisijai ziņojums par attiecīgo pasākumu piemērošanu, kurā ietverts piemērotā procentuālās daļas ierobežojuma pārskats.
- (10) Komisija 2004. gada 29. oktobrī pieņēma priekšlikumu⁶ Padomes Direktīvai, ar ko groza Direktīvu 77/388/EEK, tagad Direktīva 2006/112/EK, kurā cita starpā ir saskaņotas to izdevumu kategorijas, kuriem var piemērot atskaitīšanas tiesību izņēmumus. Saskaņā ar minēto priekšlikumu atskaitīšanas tiesību izņēmumus varētu piemērot mehāniskajiem autotransporta līdzekļiem. Šajā lēmumā paredzētajiem atkāpes pasākumiem būtu jāzaudē spēks dienā, kad stājas spēkā šāda direktīva ar grozījumiem, ja minētā diena ir agrāk par šajā lēmumā paredzēto beigu termiņu.
- (11) Atkāpei būs tikai nenozīmīga ietekme uz galapatēriņa posmā iekasēto kopējo nodokļa apmēru, un tai nebūs negatīvas ietekmes uz Eiropas Savienības pašu resursiem, ko veido iekasētais PVN,

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Atkāpjoties no Direktīvas 2006/112/EK 168. panta, ar šo Polijai atļauj ierobežot tiesības atskaitīt PVN, kas maksājams par mehānisko autotransporta līdzekļu pirkšanu, iegādi Kopienas iekšienē, importu, nomu vai izpirkumnomu, kā arī atskaitīt PVN par izdevumiem, kas saistīti ar šiem transportlīdzekļiem, ja transportlīdzeklis tiek izmantots ne tikai saimnieciskajai darbībai, tā, ka minētās tiesības veido 50 %.

⁶ COM(2004) 728 galīgā redakcija (OV C 24, 29.1.2005., 10. lpp.).

Pirmajā daļā norādītais ierobežojums neattiecas uz mehāniskajiem transportlīdzekļiem, kuru maksimālā kopējā masa pārsniedz 3500 kilogramus, vai mehāniskajiem transportlīdzekļiem ar vairāk nekā deviņām sēdvietām, ieskaitot vadītāja vietu.

Pirmajā daļā norādītais atskaitīšanas tiesību ierobežojums neattiecas uz PVN, ko maksā par jebkuriem izdevumiem, kas pilnībā attiecas uz nodokļa maksātāja saimniecisko darbību.

2. pants

Atkāpjoties no Direktīvas 2006/112/EK 26. panta 1. punkta a) apakšpunkta, Polijai atļauj neuzskatīt par pakalpojumu sniegšanu par atlīdzību to, ka nodokļa maksātājs savām vai sava personāla privātajām vajadzībām vai, plašākā nozīmē, citiem mērķiem nekā savai saimnieciskajai darbībai izmanto transportlīdzekli, uz kuru attiecas šā lēmuma 1. pantā minētais ierobežojums.

3. pants

1. Šis lēmums stājas spēkā tā paziņošanas dienā.

Šo lēmumu piemēro no 2014. gada 1. janvāra. Tā darbības termiņš beidzas dienā, kad stājas spēkā Savienības noteikumi, ar ko nosaka tos izdevumus saistībā ar mehāniskajiem autotransporta līdzekļiem, uz kuriem neattiecas PVN pilnas atskaitīšanas tiesības, vai 2016. gada 31. decembrī atkarībā no tā, kurš no datumiem ir agrāk.

2. Ja tiek pieprasīts šajā lēmumā paredzēto pasākumu pagarinājums, pieprasījums jāiesniedz Komisijai ne vēlāk kā 2016. gada 1. aprīlī. Kopā ar šādu pieprasījumu iesniedz ziņojumu, kurā ietverts pārskats par procentuālās daļas ierobežojumu, ko piemēro tiesībām atskaitīt PVN, pamatojoties uz šo lēmumu.

4. pants

Šis lēmums ir adresēts Polijas Republikai.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*